

.....
(pieczęć szkoły/placówki)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W ZESPOLE SZKÓŁ EKONOMICZNO-CHEMICZNYCH W TRZEBINI

Podstawy prawne:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)*
2. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)*
3. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)*
4. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)*
5. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)*
6. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)*
7. *Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)*
8. *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)*

Obowiązują od dnia

Opracowanie:

1.
2.

Spis treści

Rozdział 1

Informacje ogólne

- I. Wprowadzenie.
- II. Słowniczek pojęć.

Rozdział 2

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

- I. Zasady zatrudniania pracowników w szkole oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnimi.
- II. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu szkoły.
- III. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami.
- IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
- V. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.
- VI. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

Rozdział 3

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

- I. Zasady i procedury podejmowania w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej.
- II. Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego.

Rozdział 4.

Organizacja procesu ochrony małoletnich w szkole

- I. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”.
- II. Ważne telefony.

Rozdział 1

Informacje ogólne

I. Wprowadzenie.

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. „Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów

systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów przed krzywdzeniem.

II. Słowniczek pojęć.

Ileokroć w dokumencie jest mowa o:

1. *dokumencie* – należy przez to rozumieć „Standardy ochrony małoletnich”;
2. *małoletnim (uczniu)* – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia, uczęszczającą do szkoły;
3. *szkole* – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini;
4. *personelu* – należy przez to rozumieć każdego pracownika szkoły bez względu na formę zatrudnienia, w tym wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
5. *dyrektorze* – należy przez to rozumieć dyrektora szkoły;
6. *rodzicu* – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską, jak również opiekuna prawnego, który ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki;
7. *osobie najbliższej* – należy przez to rozumieć osobę wstępną, rodzeństwo, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
8. *przemocy fizycznej* – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego;
9. *przemocy seksualnej* – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo;
10. *przemocy psychicznej/emocjonalnej* – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
11. *zaniedbanie* – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych małoletniego przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
12. *przemocy domowej* – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych

osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;

13. *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
14. *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej;
15. *Szkolnym Zespole Interwencyjnym* – grupa złożona z pedagoga, wychowawcy ucznia, wicedyrektora, ewentualnie inna osoba mająca bezpośredni kontakt z małoletnim, podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy małoletniemu dotkniętemu problemem krzywdzenia;
16. *Zespole Specjalistów Szkolnych* – pedagog, pedagog specjalny, psycholog.

Rozdział 2

Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole

I. Zasady zatrudniania pracowników w szkole oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi.

1. Dyrektor przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - 1.1. w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
 - 1.2. w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym wolontariuszy dopuszczonych do pracy z uczniami, zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli;
 - 1.3. w przypadku zatrudnienia każdej osoby w szkole i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z uczniami z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
 - 2.1. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych;
 - 2.2. że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne

przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne.

3. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami są zobowiązani do zapoznania się ze statutem szkoły, regulaminem pracy, standardami ochrony małoletnich obowiązujących w szkole, regulaminami i instrukcjami bhp i p/poż, polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.

II. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu szkoły.

1. Zasady komunikacji z uczniem.

Personel:

- a) w komunikacji z uczniami zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów uczniów;
- b) reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i właściwej reakcji na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa uczniów oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich;
- c) daje uczniowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym;
- d) nie zawstydzia, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża ucznia, nie obrzuca ucznia wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza go;
- e) nie wytyka błędów ucznia w sposób, który go rani;
- f) nie grozi uczniowi, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości ucznia;
- g) słucha uważnie uczniów, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
- h) w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą uczniowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u ucznia poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia;
- i) metody dyscyplinowania uczniów dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej uczniów. Wyjaśnia uczniowi, za co i dlaczego został ukarany;
- j) dostrzega i nagradza pozytywne zachowania ucznia;
- k) w kontaktach z uczniami nie łamie obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Nie dyskryminuje (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności);
- l) nie stosuje żadnej formy przemocy wobec ucznia;
- m) nie stosuje wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do

aktywności bądź atrakcyjności seksualnej (w tym: komentarzy na temat wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci; wulgarnych lub niestosownych żartów/dowcipów; nie pisze do uczniów dwuznacznych wiadomości; nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym);

- n) nie narusza nietykalności osobistej ucznia. Nie zachowuje się wobec ucznia w sposób niestosowny, np. nie obmacuje go, nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały, dwuznaczny;
- o) nie zmusza ucznia do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym;
- p) nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z uczniami, np. nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki czy brutalne zabawy fizyczne;
- q) zachowuje szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli uczniowie ci dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- r) równoważy potrzebę nadzoru z prawem uczniów do prywatności, np. nie należy wchodzić pod prysznic i do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez pozwolenia/poinformowania o tym uczniów;
- s) przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub innego dziecka.
- t) nadzoruje warunki wyjazdów i wycieczek, każdorazowo upewniając się, że warunki te są bezpieczne.

2. Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami za pomocą kanałów służbowych i prywatnych w celach edukacyjnych lub wychowawczych.

Personel:

- a) kontaktując się z uczniem traktuje go podmiotowo;
- b) do kontaktów z uczniami wykorzystuje przede wszystkim kanały służbowe (dziennik elektroniczny, platforma szkoły na Teamsie);
- c) kontaktując się z uczniami się poprzez prywatne kanały komunikacji zachowuje szczególną ostrożność, pamiętając o zasadach zawartych w „Standardach ochrony małoletnich”;
- d) nie zaprasza uczniów do swojego mieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
- e) utrzymując relacje towarzyskie lub rodzinne (jeśli uczniowie są osobami bliskimi lub znajomymi) pamięta o zachowaniu poufności wszystkich informacji dotyczących uczniów, rodziców uczniów

oraz pracowników szkoły.

III. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami

1. Zasady ogólne.

Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.

Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga ofierze, szuka pomocy u osoby dorosłej.

Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.

Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole.

2.1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach (np.: bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie; wymuszenia; napastowanie seksualne; fizyczne zaczepki; zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań; rzucanie w kogoś przedmiotami);

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach (np.: obelgi, wyzwiska; wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary; plotki i obraźliwe żarty; groźby);

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach (np.: poniżanie; wykluczanie, manipulowanie; wulgarne gesty; śledzenie, szpiegowanie; obraźliwe wiadomości prywatne lub na portalach internetowych; telefony i wiadomości zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające; niszczenie, zabieranie rzeczy należących do ofiary; straszenie; szantażowanie).

2.2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole, np. przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi,

- innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji, używanie ognia na terenie szkoły.
- 2.3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
 - 2.4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 - 2.5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych.
 - 2.6. Palenie papierosów, picie alkoholu.
 - 2.7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków i innych środków odurzających.
 - 2.8. Używanie wulgaryzmów.
 - 2.10. Celowe niszczenie własności innych osób oraz własności szkolnej.
 - 2.11. Kradzież własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
 - 2.12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
 - 2.13. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z innymi uczniami. Udział w bójce.
 - 2.14. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 - 2.15. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
 - 2.16. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 - 2.17. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
 - 2.18. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
 - 2.19. Stosowanie wobec uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć i poza nimi. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall. Każdy nauczyciel posiada indywidualny login i hasło do szkolnej sieci. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:

- a) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych,

- b) bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w bibliotece szkolnej.

Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z regulaminami pracowni komputerowych oraz zaleceniami nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Użytkownikowi komputera zabrania się:

- a) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
- b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych.

Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego (smartfon, smartwatch, itp.) oraz innych urządzeń elektronicznych (tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, itp.) zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą i wiedzą rodziców. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.

3. Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

3.1. Podstawowe działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:

- a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych,
- b) edukacja medialna – dostarczanie uczniom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
- c) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
- d) instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i uczniowie,
- e) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści,
- f) określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na

komputerze lub zjawiska doświadczonej/zaobserwowanej cyberprzemocy - Rozdział 3 dokumentu.

V. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

1. Szkoła uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dane szczególnej kategorii przetwarzania.
3. Upublicznianie wizerunku małoletniego, utrwalonego w jakiegokolwiek formie wymaga wyrażenia zgody w formie pisemnej osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad nim (wymóg art. 8 RODO).
4. Odpowiednie klauzury informacyjne o zasadach przetwarzania i przechowywania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego są dostępne na stronie szkoły www.zsech.edu.pl.
5. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego na terenie instytucji bez pisemnej zgody rodzica.
6. Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia za zgodą dyrektora szkoły.
7. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w regulaminie monitoringu.
8. Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

VI. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

1. W szkole wdrożono politykę ochrony danych osobowych oraz powołano Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
2. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich posiadają odpowiednie upoważnienie.
3. Na potrzeby przetwarzania danych w szkole opracowano zasady ich przetwarzania i ochrony.
4. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
5. Rodzice uczniów są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne zamieszczone na stronie szkoły www.zsech.edu.pl.

6. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
7. Dokumentacja zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamkniętych szafach.
8. W szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
9. Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535).

Rozdział 3

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

I. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej

1. Definicja przemocy domowej, jej rodzaje i charakterystyka.

Pod pojęciem „przemoc domowa” – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Przemoc fizyczna – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego. Często powoduje różnego rodzaju urazy.

Przemoc psychiczna – to powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic nie wart, zły, niekochany, niechciany, zagrożony i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych.

Przemoc seksualna – to zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy.

Zaniedbywanie – to jedna z form krzywdzenia małoletniego polegająca na incydentalnym bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodująca zaburzenia jego zdrowia, a także generująca trudności rozwojowe.

3. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego.

Rozpoznawanie przemocy odbywa się poprzez:

- a) ujawnienie przez małoletniego przemocy domowej,
- b) informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
- c) analizę objawów krzywdzenia występujących u małoletniego,
- d) ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.

W każdym przypadku informacje o przemocy wobec małoletniego wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązany jest do zareagowania na taki sygnał.

4. Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez małoletniego będącego uczniem szkoły.

1. Każdy małoletni będący uczniem szkoły może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem szkoły, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
3. W przypadku ucznia obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni, zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach.
4. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego ucznia podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka. W przypadku zagrożenia życia dziecka, po przekazaniu informacji dyrektorowi, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby.
5. W przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie ze szkolną procedurą.

5. Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika szkoły.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne udzielić pierwszej pomocy.
2. Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu, a w przypadku jego nieobecności wychowawcy oddziału.
3. Pedagog szkolny jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich wraz z osobą zgłaszającą wypełniają kartę zgłoszenia.

6. Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez osobę spoza szkoły.

1. Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec ucznia ma prawo do zgłoszenia w szkole podejrzenia stosowania przemocy domowej.
2. W celu zgłoszenia podejrzenia stosowania wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia bezpośredniego pedagogowi szkolnemu.
3. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.
4. W trakcie rozmowy z pedagogiem szkolnym, osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego.
5. Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu.
6. Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych pedagogowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych.
7. W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu szkoły, pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej.
8. Pracownik sekretariatu zawiadamia pedagoga szkolnego o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej szkoły.
9. W przypadkach anonimowych zgłoszeń stosowanie przemocy wobec małoletniego podlega analizie i zdiagnozowaniu.
10. Zarówno w przypadku zgłoszenia przez osobę z zewnątrz, jak i przyjęcia zgłoszenia przez pracownika sekretariatu, pedagog szkolny wypełnia kartę zgłoszenia.
11. Wypełnienie karty odbywa się – o ile to możliwe – w obecności osoby zgłaszającej lub pracownika sekretariatu.
12. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, każda osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić policję i poinformować o tym fakcie dyrektora.

II. Zasady i procedury postępowania w przypadku zagrożenia cyfrowego

1. Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.

1.1. Ustalenie okoliczności zdarzenia

Uczeń (ofiara cyberprzemocy) lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę lub pedagoga szkolnego o wystąpieniu tego zjawiska. W tym pierwszym przypadku wychowawca niezwłocznie przekazuje tę informację pedagogowi. Pedagog wraz z dyrektorem dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze kroki w postępowaniu.

1.2. Zabezpieczenie dowodów

W zabezpieczeniu dowodów powinien brać udział administrator sieci oraz nauczyciel informatyki. Dowody powinny być zapisane, zarejestrowane i zabezpieczone. Należy zanotować, kiedy otrzymano ich treść, adres mail, numer telefonu, adres strony internetowej na której pojawiły się szkodliwe treści. W przypadku telefonu komórkowego nie wolno kasować wiadomości. Należy zapisać SMS, zdjęcia, nagrania z dyktafonu i filmy.

1.3. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy oraz ofiary.

Jeśli sprawcą cyberprzemocy jest uczeń szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

- a) przeprowadzić rozmowę z uczniem-sprawcą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, wspólnemu zastanowieniu się nad jego przyczynami oraz próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- b) powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi zachowanie dziecka;
- c) objąć sprawcę pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Należy stosować standardowe procedury przewidziane w statucie szkoły

Uczniów będących ofiarami oraz świadków zdarzenia, otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną.

1.4. Zawiadomienie sądu rodzinnego i policji

Jeśli rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania należy powiadomić policję lub sąd rodzinny. Gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania zawiadomienie policji lub sądu rodzinnego jest konieczne.

W wypadku drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

2. Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.

2.1. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).

2.2. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć znalezione dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu).

W przypadku udostępniania przez ucznia treści opisanych wcześniej jako szkodliwe nielegalne i

niebezpieczne dla zdrowia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Rozmowę taką przeprowadza wychowawca ucznia lub na jego prośbę pedagog szkolny.

2.3. Działania wobec ofiar zdarzenia

Uczniów – ofiary i świadków zdarzenia, począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną.

Należy koniecznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ofiary o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka.

2.4. Współpraca z policją, sądami rodzinnymi i placówkami specjalistycznymi

W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, dyrektor szkoły – w porozumieniu z rodzicami ucznia – niezwłocznie powiadamia policję.

3. Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

3.1. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności małoletniego poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie jego danych osobowych lub wizerunku. Podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem.

3.2. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły czy oddziału – uczniowie powinni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą lub pedagogiem szkolnym.

W przypadku gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku małoletniego dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją.

3.3. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS, itp).

W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, zabezpiecza się je i przekazuje policji. W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła dąży do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

3.4. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły

Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań powinno być zadośćuczynienie osobie poszkodowanej.

Dyrekcja szkoły podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinie wychowawcy i pedagoga.

3.5. Działania wobec ofiar zdarzenia

Ofiarę incydentu należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami, opieką psychologiczno-pedagogiczną (jeśli jest taka potrzeba). Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła powinna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

4. Procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.

4.1. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie obejmuje kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

4.2. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Osoby zgłaszające problem kontaktują się w tym celu z pedagogiem szkolnym lub wychowawcą ucznia. W tym drugim przypadku wychowawca niezwłocznie przekazuje tę informację pedagogowi.

4.3. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Jeśli jest to możliwe należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej, dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail, itp). Pedagog, po zebraniu informacji o zdarzeniu, przekazuje sprawę dyrektorowi, który bezzwłocznie zawiadamia policję.

4.4. Działania wobec ofiar zdarzenia

W każdym przypadku należy przede wszystkim zapewnić ofierze, opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Wszelkie działania powinny być uzgadniane z rodzicami ucznia i inicjowane za ich zgodą.

4.5. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwodzenia małoletniego do lat 15 – obowiązkiem szkoły jest powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.

5. Procedury postępowania w przypadku informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez małoletnich

5.1. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów, o kontekście seksualnym, erotycznym.

5.2. Przyjęcie zgłoszenia

W przypadku sekstingu zgłoszeń dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego – ofiary. Czasami informacja dociera do szkoły bezpośrednio od ucznia lub z grona bliskich znajomych dziecka. W rzadkich wypadkach nauczyciele i inni pracownicy szkoły sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy, wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające. Osobą uprawnioną do odbioru wszelkich tego typu zgłoszeń jest pedagog szkolny.

5.3. Identyfikacja sprawcy

Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów – przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(-a). W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby małoletniej (poniżej 18. r.ż.), dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

5.5. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły

Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do pedagoga szkolnego. Podjęte działania zależą od rodzaju ujawnionego sekstingu.

5.6. Działania wobec ofiar zdarzenia

W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją szkoły i rodziców, oprócz dokumentacji dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych.

Rozdział 4

Organizacja procesu ochrony małoletnich w szkole

I. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”.

W szkole opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów ochrony małoletnich”:

- a) wersja „zupełna”, inaczej kompletna,
- b) wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.

Wersja „zupełna” jest dostępna w pokoju nauczycielskim, sekretariacie szkoły, w gabinecie pedagoga i bibliotece szkolnej. Wgląd w wersję „zupełną” mają: wszyscy pracownicy szkoły, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.

Wersja „skrócona” jest ogólnie dostępna ze względu na jej opublikowanie na stronie www.zsech.edu.pl. Umieszcza się ją również w bibliotece szkolnej. W gablocie wywiesza się odpowiednią informację o dostępności tej wersji.

II. Ważne telefony.

Możesz zadzwonić do:

■ **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18.00–22.00 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18.00–22.00 w języku rosyjskim. **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17.00–21.00) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18.00–22.00). **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.

▪ **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.

■ **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9.30 do 15.30, od godz. 15.30 do 9.30 włączony jest automat).